

MEMORIAM
PIIS MANIBUS DEBITAM
VIRI MAGNIFICI,
DOMINI
D. QVIRINI HARTMAN.
SCHACHERI,

ICTI, COMITIS PALATINI CAESAREI,
POTENTISSIMI REGIS POLONIÆ ET SERE-
NISSIMI ELECTORIS SAXONIÆ CONSILIARII,
CURIÆ PROVINCIALIS SUPREMÆ ET SCA-
BINATUS ASSESSORIS, CIVITATIS LIPSIE-
NSIS CONSULIS, ET TEMPLI NOVI CURA-
TORIS SPLENDIDISSIMI, GRAVISSIMI,
MERITISSIMI, ETC.

SCHOLA NOSTRA DIE CRÁSTINO,
H. E. D. XXII, MAJI,

FINITIS SACRIS,
IN AUDITORIO MAJORI,

SOLEMNITER CELEBRANDAM,
IDQUE INTERPRETIBUS LATINIS,

DUOBUS DISCIPULIS NOSTRIS, INGENIO FLORENTIBUS,
FRANCISCO CAROLO CONRADI,

REICHENBACHIO-VARISCO, ET

JOHANNE FRIDERICO SCHINCKIO,
CYGNEA-MISNICO,

ILLO LIGATA, HOC SOLUTA ORATIONE,
QUI SIMUL SCHOLÆ VALEDICTURUS EST,

EXOPTATA SUA PRÆSENTIA CONDECORENT,
BENEVOLA ET PLACIDA AUDIENTIA EXCIPIANT,

VENERANDOS DNN. INSPECTORES,
PATRONOS, FAUTORES ET LIBERALIUM
ARTIUM AMICOS,

LITERIS PRÆSENTIBUS,
PEROFFICIOSE ET PERAMANTER
ROGITAT

M. GEORGIUS ANDREAS Binhold/ R.

CYGNEÆ,
LITERIS FRIDERICIANIS.

BIBLIOTHECA
PONICKAVIANA

Magnificus Doct. Prof. P.

VIRIS
ILLUSTRIBUS, AMPLISSIMIS, EXCEL-
LENTISSIMIS, CONSULTISSIMIS
DOMINIS,
DN. ADRIANO STEGERO,
CONSILIARIO, CÆSAREO ET REGIO ATQUE
ELECTORALI SAXONICO AULÆ
ET JUSTITIÆ,
- SENATUS LIPSIENSIS PROCONSULI, ETC.
B. DN. CONSULIS GENERO
PRIORI,

DN. JOHANNI FRIDERICO
TROPPANNEGERO,
CONSILIARIO REGIO ET ELECTORALI SA-
XONICO IN SUMMO APPELLATIO-
NUM TRIBUNALI,
SCABINATUS ASSESSORI, ET CIVITATIS
LIPSIENSIS SENATORI, ETC.
B. DN. CONSULIS GENERO
POSTERIORI,

MEMORIAM HANC,

IN
DESIDERATISSIMI SOCERI MANES,
PIETATIS ET OBSERVANTIAE CAUSA,
STATUTAM
DEDICAT

M. GEORGIUS ANDREAS Binhold.

In nostra Saxonia annuli instar habet: cujus gemmam nitidissimam urbs Lipsia præfert: quæ, uti oculus corpus illuminat: ita fulgore suo reliquarum urbium comparationem vincit: & loci hujus amplissimi administratio a nullo homine satis digne geri potest: nisi is tantum inter cæteros emineat virtutibus: quantum ipsius urbis amplitudo admiratione requirit: ut sol quidam medias inter stellas præfulgeat: beate autem defunctus rem Lipsiensem præclare, quam diu ejus habenas regere contigit, & ingenti cum applausu civium moderatus est: neminem fore arbitror: qui nostram in laudando tantorum meritorum Consule audaciam non vituperet: tantum abest, ut eam aliqua ex parte excusandam, aut tolerandam esse existimet. Virtutem ponderosis verbis extollere nemo valet: nisi qui virtutibus ipse gaudet optimis: quemque moderata vitæ ratio, longo annorum usu excolta, propemodum ultra humanæ conditionis sortem extulit: & prudentiam limis adspicit oculis: nisi quem rerum gestarum experimenta ad videndum acutum reddidere: propterea quod inter laudationem & facta laudanda quædam cognatio arcta similitudoque intercedit: ut plus etiam sapientiæ in laudante resideat: quam in laudando opere vel magnitudinis, vel sublimitatis: iis contra deficientibus, metuere oportet: ne frigidis potius, quam nullis laudibus alterum, quem laudare volumus, rubore; nosmetipsos, qui laudaturi sumus, probro afficiamus: & ingenii culpa pulcherrimarum laudum segetem suffocasse magis, quam ad herbescentem viriditatem, quam effusa lætitia posteritas alat, elicuisse videamur. Hanc vero solertiam ipse status vitæ nostræ nobis eripit, non ad clavum regiminis, sed in umbra scholæ sedentibus; neque in defendenda ornandave justitia, aut jure dicendo, sed in castris Minervæ ac literaturæ politoris operam navantibus. Enimvero & juventuti perfectionis, quantum ea in humanam imbecillitatem cadit, imagines exponere plurimum interest: quo semper ante oculos habeat, in quod introspicere, quod contemplari, quod admirari possit: cujus obtutu acriores ad bene vivendum stimulos sentiat, atque ad imitandum inflammetur: nec virtus melius clariusque exsplendescit: quam si, ut Plato ait, oculis corporeis cernatur, & vivis Heroum exemplis adumbretur: & mihi imis infixam medullishæret perpetuoque hærebit B. Consul is inusitata & ferme incomparabilis humanitas: cujus forma, annis abhinc sex coram sensu nostros occupans, nos totos sibi asseruit: neque unquam felicitatis nostræ tam immemores futuri sumus: illam ut animis excidere unquam patiamur: & Familiæ superstitis claritudo æstimatioque debita, amorque terrerrimus, & multis retro temporibus injecta altiusque impressa veneratio vel torpentes nos, & nescio quid verecundiæ meditantés, bene sperare tamen, & audentes esse jusserunt. Quapropter nihil amplius obstat conatibus nostris, quo minus **memoriam Schacheri**, non, quantum ipsius summa in patriam merita postulant, sed quantum nostra infirmitas culpanda quidem; at idcirco minus fortasse impro-

bānda permittit, mediocri sermōnis genere, quod alij sublīmi fecerunt, prosequamur, speculum aliquod Viri Magni, radiis cœlestibus illuminatum amoris divini, cujus illuminatio refracta luce in Deum, in homines, & in semet ipsū refusa est, exhibituri.

Primus igitur amoris divini radius circa Consulis nostri ortum ac nativitatē illuxit. Nasci quidem in hominis facultate positum non est: sed omne id, quod parentes, avos, proavos, aut majores, vocamus, a fortuna, aut rectius a cura Dei, illa rerum humanarum domina, dependet: & nascendi fors benefica pio æque ac impio, gentili atque a societate sanctorum alieno perinde, ut homini Christianorum sacris iniuriato, tribui solet. Inter gentiles quoque multi generis nobilitate effluere: ut quondam apud Romanos Domitiæ familiæ dignitas splenduit: cujus clarissimam felicitatem in eo collaudant Scriptorēs: quod præter Cn. Domitium, nobilissimæ simplicitatis juvenem, ad certum temporis spatium, omnes ad Consulatum Sacerdotiæque, ad triumphi autem planè omnes insignia pervenerint. Sed quemadmodum in avibus aquilæ non imbellem progenerant columbam: in quadrupedum genere leones gignunt leonem: & in plantarum regno myrtus myrtum producit: neque uvæ dulces squalidis ex agris colligimus: ita multum valet ad virtutis indolem paternus maternusque sanguis, neque facile naturam dediscunt virtutum egregiarum parentibus geniti: qui generosæ mentis igniculos, inde a luce natalium conceptos, non extingui a se aut sopiri sinunt. Itaque in argumentum salutaris providentiæ, Filii minime degeneris Patrem, **Christophorum Hartmannum Schacherum**, Doctorem U. J. Consultissimum, Facultatis Juridicæ apud Lipsienses Assessorum, in Curia provinciali suprema Electorali & Ducali, & in Consistorio Advocatorum Ordinarium, urbisque Prætozem consulendo, patrocinando, censendo apprime insignem; nec non felicis uteri matrem, **Catharinam, Quirini Schacheri**, Senatoris, Ædilis & Templi Thomani Curatoris ex **Agatha**, nata Wriesspennigia, filiam hoc loco nominare fas esse ducimus. Hæc enim dulcissimo marito filios tres Doctores Juris, unum Medicinæ, unum in militia Regia Polonica & Electorali Sax. Legatum superiorem pariens, sobole genuina & ad res arduas olim efficiendas destinata auxit patriam: cujus fecunditatis auspiciatæ Amplissimus Consul, ex quo an. M DC LIX. d. XX. Novembr. in hanc lucem est editus, ingenio & naturæ dotibus, portio haud sane postrema extitit. Repetenda hic ex Annalibus superiorum temporum alia forent gentis Schacheriæ lumina, præclaris Majorum imaginibus conspicua; nisi illud nimis longum esset: & a Nostri modestia prorsus alienum, suo potius ornatu coruscantis, quam nitore gentilitio: & propria nos vehementius potentiusque ad se raperent. Neque tamen nobis temperare possumus, quin unicum Avum, **Quirinum Schacherum**, D. & JCum Antecessorem, Consiliarium Elect.

Elect. Sax. in summo Appellationum Confessu, in Consistorio Elect. & Duc. Sax. & Juridica Facultate Seniore, Canonicum Numburgensem, & Academiae Decemvirum, Virum ævo suo recte factorum conscientia & sanctimonia præcipuum, & vere alterum fori Saxonici Scævolum, ejusque uxorem, **Annam Mariam**, Friderici Venus a Gravpen, Ser. Electori Sax. a sacri cubiculi ministerio primario, cohorti Prætoriana in Electoratu & centuriæ militum stipendiariorum, urbiq; Witteb. Præfecti strenuissimi, filiam, honoris causa asseramus. Cumque apud vulgus parvi pendatur: quocunque sub cælo malum aureum progeminaverit: quove in horto liliū flores protruserit: dummodo fructus ipse sua bonitate non careat pretio: sua pulchritudine ac præstantia oculorum sensus alliciat: saporis dulcedine, vel odoris fragrantia gulam irretet; gustum denique grata voluptate perfundat: quoniam vero agri natura geniusque loci, ærisque temperies non parum conferunt ad proventus uberes plantarum, & ad culturam exactiorem ingeniorum: nec, sicut tellus non omnis fert omnia: ita in omni terrarum tractu hominum solertium fertilitas atque copia offenditur: quin quo magis ab elegantia morum natalè aliquod solum recedit: eo cupidius plerumque animus humanus a bonis moribus abhorreere deprehenditur: exinde liquido apparet: faciliorem in bene moratis civitatibus viam ad moderationem vitæ aperiri: quam illis in locis: a quibus modestia & molliora pectora fere exulant; contraque senum ac juvenum mores sylvestrem naturam induerunt. Quare beatum se Magnificus noster Consul, cui natalitiorum præ multis prærogativam non simplicem assignamus, jure suo prædicavit: non solum, quod ab antiquo semine bonorum duxit genus, patresque nobiles, fortes, probos est consecutus, neque ignoravit, quantum in eo positum fuerit, bona stirpe nasci: sed etiam, quod Lipsiæ natus, in urbe celeberrima, artium doctrinarumque studiis affluente, morum inventate concinna palmam aliis præripiente: ut eandem & patriam haberet, & mentis officinam, & magistram morum, & fortunarum sedem. Sic namque pronior ei fortuna accidit ad degustandam radiantis in se amoris divini abundantiam in doctrinis percipiendis: quarum opera ad id tandem pervenit, Deo fortunante, supra quod in republica Lipsiensium ascendendi non potest: sive juris scientiam perfectam; sive prudentiam rerum gerendarum exquisitam; sive pietatem & fidem illibatam, dictorumque & factorum constantiam æstimemus. Vixdum puer, haustus elementis primis, quibus tenera ætas imbuitur, privata opera Pædagogii usus, quando celeriter arripere, quæ tradebantur, annis suis jam cum maturior visus, ad majora festinato gradu contendit, ulteriusque processit: quam aut Parentum voluntas cogeret: aut docentis urgeret institutio. Quo celerius ob suam maturitatem, extra ædes paternas in Scholam publicam amandatus, Nicolaitanam patriæ ingressus est: qua in sede Musarum tales subinde adolescentes invigilarunt literis: qui postea suis laudibus & meritis perfuncti sunt amplissimis honoribus, suumque nomen, vestigiis usuræ publicæ impressis, ab oblivione vindicarunt. Audivit ibi Doctores ea tempestate clarissimos, Dornfeldios, Thomasios, Bolzios, Herrichios, Hoffmannos, ab eruditionis apparatu instructissimos,

simos, præterea docendi vi laudatissimos; & audivit eo usque: donec literarum humaniorum campum emensus, altiorum studiorum ac disciplinarum capax redderetur. Reliquit ergo deinde umbram Scholæ: & ad lucem Academicam patriæ splendidissimæ accessit propior: postquam honorandis Præceptoribus suis, de jacto feliciter sapientiæ olim promendæ fundamento, debitas gratias perfolvit: quorum in se docendo fidem, candorem, industriam, prudentiam in reliqua vita adeo non textit, vel abscondidit, non oblivione delevit: ut contra ea piis laudibus, quotiescunque occasio daretur, coram aliis efferret: & compensare tantum boni pro virili parte studeret: quorum etiam nomina & merita, literis consignaturus fata sua, in sempiternam suorum memoriam, sigillatim quæque de meliore nota meminit ac perscripsit. Jam mensis Aprilis anni MDC LXXVIII. advenerat: & nundinæ vere novo in patria solennes appropinquabant: cum in Academicorum album referri se vellet, idque suscipiendi Patris potissimum autoritate: mox et sui voti damnatus, a Mich. Henr. Hornio, Rectore Magnifico, in Studioforum numerum est cooptatus. Lucem fausti successus undiquaque sibi emicantem, Deo clementer aspirante, perensit novitius reipublicæ literatæ civis in disciplinis Philosophorum, a quibus altioris sapientiæ auspiciis fecit, opera limata adjutus magni Theologi & Philosophi, Val. Alberti, eo tempore doctriinæ gloria eminentis, & Ott. Menckenii, solidissimi rerum ad mores pertinentium Doctoris; quem ut phœnicem, sicut illum veluti communem philomelam Saxonix, veneratus est; sed & facem discenti prætulit Joh. Alex. Christius, tunc fama nobilis Scabinus, inde Consul Lipsiensis & Templi S. Thomæ Curator: qui quidem studii Academicæ initia, Juris elementa infillando, cum dictis Duumviris expeditiora atque illustriora effecit: siquidem **Schacherus** tam diligenter horum ab ore pendere concupivit: quam valde ad suam metam attingere arbitrabatur, sapientiæ rerum divinarum & humanarum, jurisque philosophia munitum se prius & corroboratum, in præta Jstorum latius expandiari. Fata autem sic tulerunt, suafore Parente, uti eodem anno lumen novum visurus extra terras patrias, ad Viadrum sese conferret, eo consilio, ut simul auram peregrinam captaret, simul peregrinationi majori paucos post annos suscipiendæ assuesceret, simul Francofurti in clyris ea ætate Jurisconsultis, Rhetiis, Stryckiiis, Schulziis, Urfinis; illis Pandectas; his primitias Juris civilis propinquantibus, operam daret. Interea pariter historiarum commentationes, rerumpublicarum institutiones, progressus, augmenta, apices, declinationes, interitus, celebratissimo in hac prudentia præcurfore Joh. Frid. Becmanno; quo Præfide etiam de modis tractandi pacis negotia, pacis ipse amator integerrimus, publice disputavit, diligentia pertinaci, alacritate indefessa, constantia nunquam interrupta percipiebat. Quanquam enim Lipsia viris consultissimis, Juris interpretibus excellentissimis, rerumpublicarum ordinandarum ac dirigendarum moderatoribus, Historiarum magistris doctissimis diligentissimisque abundat: nescio tamen, quomodo nostram copiam, ad satianda desideria nostra, non satis interdum
copio-

copiosam putamus esse; nisi ex alienis augmenti aliquid adjiciatur; & plerumque mortales cupiditas quædam & voluptas trahit videndi non solum, quæ sunt ante pedes: sed & quæ procul posita, & labore ampliore paranda nobis esse intelligimus. Et nisi male calculum ponimus, varietatis ejusmodi locorum & vicissitudinis hominem discendi avidum facile pœnitit neminem. Exacto triennii spatio, **Schacherus** Musarum sedi jucundissimæ ad Oderam mense Julio valedixit anni M DC LXXXI. & jussibus paternis præbiturus, ut filium decet, confestim reverfurus fuisset in urbem patriam: nisi potior visa esset ratio: quæ Pomeraniam, Marchiamque Brandenburgicam perlustrandi occasione commodum oblata utendum suaderet: quibus provinciis quantum redituri festinatio permetteret, peragratis, a tota domo sua multas inter gratulationes intra domesticos Lares redux receptus est. Ubi quidem partes juris admodum jam pertractatas, ad summum doctrinæ perducturus, a Borniis, Schwendendorfferis, Ittigiis, Myliis, illis Lipsensium luminibus, sapientiæ Juridicæ publice privatimque prælucentibus, sibi lumen accendit splendidius, non sine augurio sagaciorum; fore aliquando: ut lumen in alios refunderet Jurisprudentiæ; qui ab aliis ante sibi tantum lucis tam feliciter, tam excellenter fœneratus esset; editis præsertim jam tum in arena disputatorum tot specimenibus laude dignissimis. Jampridem eum cupido incesserat, nationum exterrarum regiones, urbes, indolem, mores, ritus & formas rerumpublicarum coram contemplandi oculis, quæque in rem suam futura crederet, peregrinando experiendi: quo talem sibi sub alio etiam celo compararet artem: cujus exercitio olim civibus patriæ emolumento, aut ornamento esse posset. Ita enim Philosophorum princeps, Plato, illis præceptum commendavit: qui aliquando ad gubernacula regiminis publici sedere desiderant: uti statim a teneris unguiculis ad bonorum se imitationem assuefacerent, atque a recte sapientium exemplis, quod maximo perire expectandum esset, caperent. Ivit igitur **Schacherus** Deo auspice; cui propugnatori fortissimo se suaque omnia sanctissime commisit: ivit comite vigilantia, animoque, munimentum inexpugnabile imbecillitati humanæ, & metui fortitudinem, timendorum contentiæ obijcens: ivit socia temperantia: cujus vi non minus corporum vires conservari, quam animorum refici sciebat: ivit modestia cinctus amabili: cujus proprium esse novimus, inferiores non fastidire alto supercilio; neque fortis deterioris homines despiciere: ivit duce prudentia omnia circumspiciente: cui adhærens linguam parcam, frontem apertam mentem clausam prætulit; orsusque est iter ab urbe augustissima Bero-linensium; inde per Ducarum Bremensem in Germaniam tendens inferiore, per Frisiam Orientalem pervenit Amstelodamum: cujus urbis altitudo & potentia admiranda aliquantisper novum hospitem detinuit. Ulteriore dehinc ingressus viam Belgii utriusque, Fœderati atque Austriaci perlustrans faciem, urbiumque præcipuarum statum ac fortunam dispiciens, portum inde Gallorum in Angliam profecturus opportunissimum attingit, Caletum; inde, abjecta cunctatione, Magnæ Britannicæ in

oras perrexit: ubi, quod cursum peregrinationis parumper inhi-
 beret; iterum invenit: diutiusque substitisset Britonum antiquis in sedibus;
 nisi iustis de causis sibi retro in Galliam, & ad Gallorum ocellum,
 Luteriam, maturandum putasset: cujus loci magnificentiam post mo-
 ras aliquas miratus, postremo Lipsiam suam, acceleratis itineribus per
 Campaniam, Lotharingiam, Alfatiam, Palatinatum et vicinam Thu-
 ringiam incolumis rediens salutavit; secumque illud Taciti, quod abiens
 secum portaverat, auctius domum reportavit: quanto quisque paratior
 obsequio: tanto citius honoribus & opibus extolletur. Etenim vix
 in urbem regressus natalem, fatis ita volentibus, honores Academi-
 cos a Patribus iustitiæ venerandis rite petiit: petitos, lauro prima Ju-
 risperitorum sibi imposita, impetravit: postquam ad quæstiones explo-
 rantium ex voto respondens, pulchre steterat. Hæc illi prima ad pu-
 blicam famam janua; hic primus resplendentis divinæ lucis radius ob-
 tigit: ex quo omne suum tempus clientium temporibus tribuendum ju-
 dicavit: neque anxie quæsit, quomodo ipse suæ litaret fortunæ, aut
 genio, vel suo incubaret lucro; sed, ut afflictæ innocentæ supponeret
 manus, & opem poscentibus ope succurreret. Iste igitur pro causæ bo-
 nitate pugnans ardor paulo post vehementior factus, majorem in flam-
 mam erupit: cum Pater filii indulgens fortunæ, & munerum one-
 ribus prægravatus, causas in summo Appellationum Consilio, quæque
 alias extra civitatem suæ fides & prudentia in ipsum contulerat, procu-
 randa deinceps filii curis permitteret: & cum anno LXXXIII. in Am-
 plissimum Senatus Lipsiensis ordinem reciperetur. Unde mirandum
 minime est: si annus proxime insequens Nostrum publice explicantem
 pro facultate Juris docendi, ut Patribus Academicis statutum est; si
 examen rigide sciscitantium sustinentem super variis argumentis; si de
 Laude Intempestiva disputantem pro Roftris Jstorum: si denique men-
 se Novembri inter cætera honoris insignia, purpura quoque Acade-
 mica præfulgentem, adeoque ipsum laudibus tempestivis decoratum vi-
 dit. Haud cessavit heic provida Numinis benignitas, insigniter or-
 natum amplioribus munerum functionibus præficere. Quippe & Patri
 in Sacri Dicasterii confessu causas agenti adjutor datus, addita succedendi
 spe: & Viro summo D. Falcknero, in Curia Provinciali suprema Ad-
 vocato Ordinario, substitutus, ad causas lege prosequendas; quam pro-
 vinciam, resignante laudatissimo Falcknero, auspiciis Clementissimis
 an. XCVI. confirmatam obtinuit. Et hæc quidem omnia, quantum
 boni in Schachero haberet patris, aperte declarabant; indicisque
 manifestis fatum propitium cœlitus demissum præ se ferebant. At
 multa adhuc profecto cumulatio expectabant eum: quando an. XCH.
 assumtus in Senatum, XCIV. CCI. VIII. XVI. Comitibus provincialibus
 Saxonix deputatus interfuit; XCVIII. Prætor; CCVIII. Facultatis Ju-
 ridicæ, & mox Proconsul, Scabinatus Assessor factus; CCXII. a Cu-
 riæ Provincialis Assessoribus commendatus, Mandato Regio ascitus in
 Collegium, & in Cancellaria Episcopatus Ingenui Misnensis Assessor
 Ordinarius; Xlll. ad dignitatem Consularem evehctus, una Templi novi
 curatione

curatione eidem demandata (facit enim rerum pulcherrimarum cum-
 lus, ut harum summas modo attingamus) talem felicitatem in hac mor-
 talitate adeptus est: qualem inter fortunatissimos admodum pauci adipi-
 seuntur. Quanquam vero in cæteris negotiis fere omnibus omnes in-
 genii corporisque nervos intenderet: quanquam fortuna secundis sub-
 vecta ventis ejus consiliis, conatibus, laboribus nunquam non aspira-
 ret: enituit tamen divinæ auræ clementia largiore splendore; cum fa-
 sces Consulares urbis pulcherrimæ ad ipsum delati, rebus Lipsiensibus
 præesse juberent. Tunc illud maxime agebat diu noctuque: tunc cu-
 ram omnem, operam, studium, diligentiam eo convertebat; ne quid
 respública, se Consule, detrimenti caperet: salus autem incolumitasque
 pública indies floreret latius: majoribusque accessionibus omnium com-
 moda auferentur. Nequaquam illi satis videbatur, communem cau-
 sam civium florentemque Civitatis statum nullis oppressum fluctibus,
 nulla quassatam tempestate rem Lipsiensem conspiciere: quin neminem
 esse volebat: qui non in hocce malorum mari, quo jactamur, portum
 ante oculos cerneret; quo confugeret; ubi fractæ navis reliquias colli-
 geret: ubi periculorum optatum exitum, atque ab ancipiti fluctuatione
 ipsoque naufragio locum tutum, portum tranquillitatis sibi paratum sen-
 taret. Quocirca Palinuro Nostro id curæ cordique fuit semper, præ-
 cipue quando imperii Consularis habenas capefferet, corpus integrum
 civitatis ejusque membra concordia stabili muroque inhabitantium amo-
 re inter se contineri: utrique regimini, Academico æque, ut Civili,
 mutuam constare pacem, amicitiam, æquitatem, jura inviolata, adju-
 menta æmula, palmam dubiam amicæ conspirationis: utriusque felici-
 tatem pari vinculo copulare: inter Senatores & cives gliscere certamen;
 illis pro commodis, pro existimatione civium invigilantibus; his pro
 veneratione, obsequio, parendi laude acriter contendentibus; mercatu-
 ram novis auctibus crescere, & commercia cum exteris quoque non mi-
 nuï, sed augeri; non labi, sed majoribus & novis incrementis stabiliri;
 non ad tempus breve, sed omne in ævum vigere: nullum peregrinum si-
 ne defensione sinere, sicubi defendendi ratio pro ejus tutamine militaret;
 nullum desertum, vel derelictum pati: In ipso Senatu Nobilissimo eam
 gloriam manere: quod benevolentia sine furo, fides sine corruptione, vi-
 gilia sine languore, labor sine defatigatione, custodia existimationis ma-
 gnæ sine negligentia: quod autoritas suis nixa radicibus in Curia perpetuum
 sibi domicilium constituerint: officia porro civitatis sic dispen-
 sare: ut vacua dignissimis darentur: si qua ad securitatem publicam,
 ad robur, ad firmamentum urbis, ad rerum gerendarum nervum, ad perpetuitatem
 candentis fortunæ requirerentur: eorum procuracionem, vel ad-
 ministracionem in primis ponere: maxime omnium vero piorum ac discen-
 tium societatibus providere: ne quid deesset ad bene beateque vivendum;
 quod aut ad cultum publicum religionis, aut ad florem doctrinarum in
 Scholis publicis pertinere videretur: & ne longum faciam, palmarium
 credere in rebus gubernandis Lipsiensem, Ser. ac Potentissimo Patri patriæ
 eam ipso opere mentem imprimi: ut confidat, quod res est, Lipsiam
 pietate

pietate in Regem suum nulli urbium Saxonicarum cedere: Lipsiam in
 Saxonum terris habendam oculum, ea gratia fovendum, qua quondam
 Athenas æstimatas fuisse relatum legimus: quas victor Lysander, ab ami-
 cis quibusdam sollicitatus, ut excinderet, negavit, se commissurum, ut
 ex duobus Græciæ oculis, Athenis & Lacedæmone, alter erueretur. Nam
 cum ipsam Lipsiam per se gratia Regia frui: tum multo magis gratum
 esse Regi, Senatam Lipsiensem suæ Lipsiæ pupillam; medium autem
 pupillæ Senatus Præsides, seu Consules haberi. Latissimus dicendi cam-
 pus mihi aperiretur hoc loco: si B. Consulvis vitam virtuti simillimam de-
 pingere auderem: Pietatem, virtutum reginam, quantopere dilexerit:
 quam caducis immortalia, nativis æterna, fluxis & fragilibus perpetuo
 mansura, terrenis cœlestia anteposuerit: testabuntur S. Biblia ab eole-
 ctionibus creberrimis toties perlecta: testis erit ille ipse locus, quem sedens
 in Aede sacra occupavit: testes Verbi Divini Præcones, **Schacheri**
 sui reverentiam Numinis cum læticia & gratulatione pia adspicientes:
 testes urbis incolæ, vultus ad meditationes cœlestes compositos oculis
 usurpantes gubernatoris sui: testes domestici omnes, & quotquot demum
 tam beati esse potuerunt, ut sacris ipsis studiis adessent. Qui pluri-
 mos non extremi ingenii homines a cultu publico avocare solet, morbus:
 is Nostrium languore marcentem adeo non retardavit, non abstraxit: ut
 ne mortis quidem præsentio eum impediverit: quo minus Sacra frequen-
 taret; & hora fatalis ab operibus piis adhucdum calentem die solis oc-
 cupaverit. Homines literatos quanto honore affecerit, non ignorant
 illi, quibuscum ipse eruditione eminens sermonem libenter facere con-
 sueverat. Bibliothecæ Senatoriæ æstimatores facile concedent: quam
 sollicitam pro ea, Excell. Gæzii ductu, usuræ publicæ consecrandam atque
 amplificandam impenderit operam. Nec simplex illi fuit eruditio; sed
 maturæ experientiæ speciminibus suffulta; sed sapientiæ stipata orna-
 mentis; sed prudentia, severitate ac lenitate temperata usque eo qui-
 dem; ut si eruditio tantis decoribus nobilitata morti posset subtrahi:
Schacherus nunquam sepulchro inferendus videretur. Quanta ani-
 mi magnitudine, quanta deinde constantia laboravit pro iustitia tuenda:
 quanta fortitudine valetudinem corporis interdum minus prosperam;
 quo animi robore casus adversos fortunæ exceperit: quanta sollicitudine,
 quanta alacritate Consulare munus, quoties eum ordinis ratio imperare
 juberet, sustinuerit: quam somni parcus extiterit, vel leonis somnum
 dormiens: cum opus arduum moliri salus patriæ exposceret: quanta
 porro ingenii excellentia minas furiosorum retuderit, iniustorum inju-
 rias eluserit, insidiarum astus declinaverit: quanta idem mansuetudine
 iracundiam insultusque temerarios concoxerit adversantium: ad ipsam
 confugientes præsidii causa qua commiseratione respexerit: qua comi-
 tate a se consilium auxiliumve petere volentes admiserit: neque
 quenquam a suo conspectu tristem passus sit discedere: civibus implor-
 tantibus quam faciles aures præbuerit, plenusque amore in medium con-
 suluerit: qua celeritate tulerit consilia, causas controversas deciderit, no-
 dos

dos implicatos solverit, negotia difficilia expediverit, de jure responderit, scripserit, rescripserit, vadimonia conceperit, libellos dederit: quantum idem placido ore populum allexerit, vexatam innocentiam defenderit, conscientiam violare sit veritus, amicus amicis, adversus nemini, fautor pauperibus, lætans cum lætantibus, tristis cum tristibus, in ægrotos misericos, respuens vanitates seculi, mortem appropinquantem meditatus: quantum contra tria mala imperantium fugerit, odium videlicet, superbiam, rigorem inclementem: dicere jam verbis deberemus prolixioribus: nisi & famæ claritudo nobis injiceret manus, & Beatus non melius, nec facundius, quam prætereundo diceretur: tenui autem orationi hoc certe sufficeret dicere: fuit unus **Schacherorum**. Quare nobis nunc integrum esto, duos adhuc bonitatis divinæ radios adjungere prioribus, florentem statum familiæ, & mortis beatitudinem. Domesticiæ felicitatis fundamentum in domum ejus intulerat **Juliana Maria**, major natu filia Viri Summi, **Joh. Frid. Falckneri**, in Brauswig & Jöstewitz, Jæti Celeberrimi, Comitis Palatini, Consiliiari El. Sax. Curie Supremæ Provincialis El. & Duc. Advocati Ordinarii, in Senatu Civitatis Proconsulis & Syndici, post in Scabinatu Assessoris & Consulis civitatis Lipsiensis Excellentissimi. Illa enim Virgo lectissima an, MDC LXXXVI. in leges matrimonii transiens, annis succedentibus Maritum fecunda fatis prole beavit, partu editis **Juliana Catharina**, **Juliana Susanna**, **Quirino**, **Anna Juliana**; quarum filiarum prima XV. post nativitatem die; filius an, XCVI. heu gemitus inter acerbissimos parentum! festinato fato ex hac mortalitate emigrarunt. Tamen si vero orbitatem liberorum, pro indulgentia sua in sobolem ex se genitam, ægro admodum ferret animo: mortuorumque desiderio subinde magnopere commoveretur: gravissimum tamen Conjugis suavissimæ obitu, qui in annum IX. post millesimum septingentesimum incidit, vulnus sibi inflictum esse non ore professus est magis, quam pectore sensit: cum pariter extinctam progeniem, charissima sibi pignora, pariter tori sociam, raræ pietatis matronam & dulcem utriusque fortunæ comitem, mortis violentia raptam sibi lugendam haberet. Et ipse quidem passus fuisset, magnæ alias constantiæ robustique animi Vir, humani aliquid, dolorique longo & tenaciter insidenti propemodum succubisset: nisi in Generis ambobus, cælo annuente datis aliquanto post, ejusmodi fomentum sibi admotum intellexisset: quod omnem ægritudinis acerbicatem leniret mœroremque menti impressum paulatim abstergeret. Cum enim prior ætate filia **Adriano Stegero**, Consiliario Cæsareo & Electorali Sax. posterior natu **Johanni Friderico Troppanegero**, in summo Appellationum Judicio Consiliario Regio & Electorali Sax. felicibus nuptæ essent auspiciis: & illa quidem Venerando Dn. Patri IV. nepotes, singulos **Adrianos**, unamque neptem, **Fridericam Carolinam**; hæc autem III. nepotes, **Joh. Fride-**

Le 643 77
Fridericum, Quirinum Christophorum, Julium Fer-
dinandum, totidemque neptes, Julianam Fridericam,
Charlottam Wilhelminam, Amaliam Lovisiam, in Avi-
gremium, tanquam sacra deposita effunderet: quibus hic totus gaudio
delibutus, visus est sibi in horto quodam voluptatis delitanti, & suaviter
ridentibus rosis recreari: tum sane Numinis indulgentia denuo con-
firmatus, pristini, imo & præsentis doloris, si quis forte in visceribus la-
teret, sensus exuere cœpit; & mortis damna (si damnum vocari potest
maturata in Domino decedentium salus) abunde feliciterque pensavit.
Auxit eam refectionem & incredibili solatio auxit Conjux altera, Domina
Magdalena Sibylla, nata Welschia, Henrici Bornii, Jcti
Celeberrimi quondam vidua, singularis exempli Matriona, anno X. ad secun-
da vota, vere secunda, transiens; cujus accessione, nomen illustre Bor-
nianum cum Schacheriano Venerabili copulatum, nomini suo omnibus
modis respondit, fontemque salutis, fontem solatii, fontem liquidi amo-
ris in caput B. mortui, quamdiu a tempore fœderis illius conjugalis vixit,
copiose manantibus rivis deduxit ac derivavit. Quam conjugii beatita-
tem Nobilissimus & Consulissimus BORNIIUS, nomine, non re Pri-
vignus, ne tantæ conjunctionis recordatio viva exolesceret, suo nomine,
officii, amore, reverentia in filium conveniente tertiens renovavit: quo-
tiens filii pietas charitatem eximiam sui paternis maternisque animis
imprimeret. Mortis denique benignum fatum in Nostro propterea agno-
scimus: quod non potuit male mori; qui ita vitam suam gessit: vitam
autem ita gestam non aliter finivit, quam gesserat. Neque nobis repenti-
num mortis genus, quasi ictum fulmineum, quispiam objiciat: cum candi-
datum æternæ gloriæ se singulis horis gesserit desideratissimus Consul pla-
cide, quantumvis apoplexia percussus, linquens fucosæ seculi blanditias;
semperque semet accinxerit itineri, quod certissime sibi instare intellige-
bat, utrum nunquam exploratum esset, annon eo ipso die. Ecquod vero
genus moriendi beatus sit & lenius, dolorisque ægri magis expers;
quam subita evocatione Imperatoris Opt. Max. has corporis exuvias de-
ponere, & more stantis in specula militis, jussu Superioris, a statione sua
sic discedere, ut miro volatu in cœlum evolasse videaris?

Nos verbum nullum addimus amplius. Tu ipsa, Lipsia, (Te enim ocula-
tam citamus testem) Tu inquam, ipsa, o pulchra, quamdiu virtutem amabis,
animam Schacheri sacram venerabere, tanquam spirantem adhuc in
compage corporis: eique monumentum ære perennius excitabis in Tuo-
rum animis: quemque novo Templo illatum recordabere: ei tot templa
nullis oculis patentia suscitabis: quot pectora numeras in tam numeroso
populo tuo: & qui vivus optavit in Æde, cujus Antistes claruit, post mor-
tem tumulari: hujus mortui memoriam pietatis cultrix vel Parjo mar-
mori incidet: incidet autem? imo jam incidisti: dum calentes, dum
uberrimas etiam in funus ejus lacrymas effudisti.

F. K. 65

X 36 17375

Z e
643

MEMORIAM
PIIS MANIBUS DEBITAM
VIRI MAGNIFICI,
DOMINI

D. QVIRINI HARTMAN.
SCHACHERI,

ICTI, COMITIS PALATINI CAESAREI,
POTENTISSIMI REGIS POLONIÆ ET SERE-
NISSIMI ELECTORIS SAXONIÆ CONSILIARII,
CURIÆ PROVINCIALIS SUPREMÆ ET SCA-
BINATUS ASSESSORIS, CIVITATIS LIPSIE-
NSIS CONSULIS, ET TEMPLI NOVI CURA-
TORIS SPLENDIDISSIMI, GRAVISSIMI,
MERITISSIMI, ETC.

SCHOLA NOSTRA DIE CRASTINO,
H. E. D. XXII. MAJI,

FINITIS SACRIS,
IN AUDITORIO MAJORI,
SOLEMNITER CELEBRANDAM,
IDQUE INTERPRETIBUS LATINIS,

DUOBUS DISCIPULIS NOSTRIS, INGENIO FLORENTIBUS,
FRANCISCO CAROLO CONRADI,
REICHENBACHIO-VARISCO, ET

JOHANNE FRIDERICO SCHINCKIO,
CYGNEA-MISNICO,

ILLO LIGATA, HOC SOLUTA ORATIONE,
QUI SIMUL SCHOLÆ VALEDICTURUS EST,

EXOPTATA SUA PRÆSENTIA CONDECORENT,
BENEVOLA ET PLACIDA AUDIENTIA EXCIPIANT,
VENERANDOS DNN. INSPECTORES,
PATRONOS, FAUTORES ET LIBERALIUM
ARTIUM AMICOS,

LITERIS PRÆSENTIBUS,
PEROFFICIOSE ET PERAMANTER
ROGITAT

M. GEORGIUS ANDREAS Vinhold/ R.

CYGNÆ,
LITERIS FRIDERICIANIS.

BIBLIOTHECA
TONICAVIANA

UNIVERSITÄTS-BIBLIOTHEK
HALLE
(GAALE)

Magnifico Doct. Prof. J.

